

Arielle Vernède speelt 'Canto Ostinato' solo

Muziek die de tijd opheft

Arielle Vernède. ▶ Foto: Neele Kistemaker

Ligconcerten. Het is een nieuw fenomeen. De stoelen in een concertzaal maken ruimte voor matjes op de vloer. De belofte van een luisterervaring in gelukzalige halfslaap moet nieuw publiek lokken. Een grote kans dat 'Canto Ostinato' van Simeon ten Holt dan op het programma staat.

Door Dimitri van der Werf

'Canto Ostinato': in 1979 voltooid en nog altijd immens populair. Het stuk kwam ter wereld als muziek voor vier piano's, maar veranderde al snel van gedaante. De Haagse Arielle Vernède, een van de eerste pianisten die het ooit speelden, vertolkt het sinds kort ook als solocompositie. De cd-opname is net uitgekomen. Eind 1980 is Arielle Vernède haar conservatoriumstudie aan het afronden. Ze krijgt het verzoek met drie medestudenten een ongevoel stuk voor vier piano's uit te voeren. De partituur is van een onbekende componist uit Bergen. "Ze kwamen bij ons terecht. Ze konden geen professionele pianisten vinden die energie wilden steken in een relatief eenvoudige compositie met patronen die zich in een gestaag voortkabelend

ritme herhalen. Simeon ten Holt had er vier jaar aan gewerkt. Na seriële en elektronische muziek wilde hij terugkeren naar de basis. Op minimalistische muziek werd vaak nog neergekeken".

'Leuk'

"Ik zat niet om werk verlegen, maar heb toch toegezegd. Het leek me leuk aan een nieuwe compositie voor meerdere piano's te werken. De drie andere pianisten waren Gerard Bouwhuis, Cees van Zeeland en Gene Carl. Bij onze eerste uitvoering in de Ruinekerk in Bergen viel 'Canto Ostinato' bij het publiek gelijk al in goede aarde. Het werd daarna echt een 'hype' – ik heb eigenlijk een hekel aan dat woord. We hebben het heel vaak gespeeld. Het gaf me de mogelijkheid ook andere projecten op touw te zetten".

Na de eerste succesvolle periode laat Arielle Vernède 'Canto Ostinato' jarenlang links liggen. Zij stort zich onder andere op complexe pianostukken van Karol Szymanowski en Enrique Granados. Ook aan haar favorieten Bach, Mozart, Schumann en Debussy schenkt zij alle aandacht.

"Onze cd bleef in de belangstelling staan. Na veel verzoeken ben ik 'Canto Ostinato' twee jaar geleden toch weer gaan spelen. Met toestemming van Ten Holt ook in een versie voor piano solo,

die helder en sereen klinkt, en het stuk ook geschikt maakt voor kleine podia waarop maar één vleugel kan staan".

Codes

De musici mogen zelf beslissen hoe het stuk verloopt en hoe vaak ze bepaalde motieven herhalen. 'Canto Ostinato' kan in lengte variëren van drie kwartier tot wel vier uur. Ten Holt, die eind 2012 stierf, zag zijn partituur als een verzameling codes die een oneindig aantal composities mogelijk maakt. "Elke uitvoering is een creatief proces en moet uniek zijn. In eerste instantie wilde ik de soloverie van 'Canto Ostinato' niet op cd zetten. Maar er werd zo vaak naar gevraagd dat ik uiteindelijk ben gezwich".

'Canto Ostinato' geeft Arielle Vernède nog altijd 'het gevoel dat de tijd wordt opgeheven' en klinkt voor haar 'als een bron die opwelt en blijft stromen'. "Toen we in een studio op het Haagse conservatorium voor het eerst zaten te repeteren op vier pianootjes, had ik geen flauw idee dat 35 jaar later nog over 'Canto Ostinato' zou worden gesproken en we een aardige vis hadden gevangen".

Simeon ten Holt: 'Canto Ostinato' (versie voor piano solo), Arielle Vernède (piano). Vera Classics – VC014.

Orchestre pour la Paix wil begrip kweken

Bach en Mozart in naam van de vrede

Er zijn al diverse pogingen gedaan door muzikale samenwerking onder jonge mensen in het Midden-Oosten begrip te kweken voor elkaar. Daartoe behoort de oprichting van het Orchestre pour la Paix eind jaren tachtig van de vorige eeuw. Het treedt voor het eerst in Den Haag op.

Door Aad van der Ven

Bach en Mozart staan boven de partijen. Hun muziek wordt volgende week in Den Haag gespeeld door jonge musici uit het Midden-Oosten, hoofdzakelijk Israëliërs en Egyptenaren. Het Orchestre pour la Paix bestaat al ruim twintig jaar maar brengt voor het eerst een bezoek aan Nederland. Op initiatief van de Carnegie Stichting treedt het uit 35 Joden, moslims en christenen bestaande ensemble op in het Vredespaleis en de Kloosterkerk. Solist in een klavierconcert van Johann Sebastian Bach is de 74-jarige, in Argentinië geboren pianist Miguel Angel Estrella. Hij is de oprichter van dit Orkest voor de Vrede, dat zijn hoofdkwartier in Parijs heeft en zijn meeste concerten in Frankrijk geeft. Voor Estrella was dit initiatief een daad van dankbaarheid voor de internationale steun die hij in de jaren zeventig had ondervonden als slachtoffer van het militaire regime in zijn geboorteland. Berichten over gevangenschap en foltering brachten vooral in kringen van musici velen ertoe bij de autoriteiten te protesteren. Vooral de violist Yehudi Menuhin en de componisten Nadia Boulanger en Henri Dutilleul spanden zich voor hem in. Na drie jaar werd Estrella in 1980 vrijgelaten. Tegenwoordig is hij voor Argentinië ambassadeur bij Unesco.

Estrella vond een muzikale medestrijder in Nader Abbassi, een dirigent van Egyptisch-Zwitserse afkomst die verbonden was aan de operahuizen van Alexandrië en Cairo en ook samenwerkt met het orkest van Qatar. Abbassi is de vaste dirigent van het Orchestre pour la Paix. Het ensemble functioneert op projectbasis. Naast musici die de vaste kern vormen, zijn er anderen die worden ingeschakeld als het programma daarom vraagt. In Den Haag werken ook enkele Nederlanders mee.

Omvang

De opzet verschilt niet wezenlijk van die van het sterk de aandacht trekkende West-Eastern Divan Orchestra, dat door Daniel Barenboim wordt geleid. Ook dat is een 'vredesorkest', bestaande uit hoofdzakelijk Israëliërs en Palestijnse jonge musici. Maar de bezetting daarvan is veel groter. Het Orchestre pour la Paix heeft de omvang van een kamerorkest. Dat brengt hier naast een concert van Bach ook de Italiaanse symfonie van Mendelssohn ten gehore plus duertien uit enkele opera's van Mozart met als solisten de Egyptische sopraan Amira Selim en de Duits-Hongaarse bariton Richard Alexandre Rittelmann.

Dat het orkest naar 'de stad van vrede en recht' komt, is te danken aan de tussenkomst van een van de rechters die zijn verbonden aan de in het Vredespaleis residentie Carnegie Stichting. Hij bracht Steven van Hoogstraten, algemeen directeur van deze stichting, op het idee het Orchestre pour la Paix uit te nodigen in Den Haag op te treden. Juist op een locatie die bij uitstek geschikt is om de boodschap van deze musici, verzoening door middel van een kunstvorm die geen woorden verlangt, uit te dragen. Het orkest speelt op 3 december in het auditorium van het Vredespaleis voor een gezelschap van hoofdzakelijk diplomaten en juristen. Het concert in de Kloosterkerk, een dag later, is openbaar.

Orchestre pour la Paix onder leiding van Nader Abbassi, met Miguel Angel Estrella (piano), Amira Selim (sopraan) en Richard Alexandre Rittelmann (bariton). Muziek van Johann Sebastian Bach, Mozart en Mendelssohn. Donderdag 4 december, 20.00 uur, Kloosterkerk. Meer informatie: www.vredespaleis.nl

